

Parikkalan ulkoiluolosuhteiden asukaskysely 2010 Tulokset

1.12.2010

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT.....	4
2 ULKOILUTOTTUMUKSET	6
2.1 Ulkoilu- ja liikunta-aktiivisuus	6
2.2 Ulkoilulajit	6
2.3 Ulkoilua rajoittavat tekijät.....	7
3 ULKOILUPAIKAT.....	8
3.1 Ulkoilupaikkojen käyttö.....	8
3.2 Ulkoilupaikan valinta	9
3.3 Ulkoilupaikkojen sijainti	10
4 PARIKKALAN ULKOILUPALVELUT.....	12
5 ULKOILUPAIKKOJEN ARVOSANA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET.....	13
5.1 Ulkoilupaikkojen arvosana.....	13
5.2 Kohdekohtaiset kehittämistarpeet ja -ehdotukset	13
5.2.1 Pyörätiet ja kevyen liikenteen väylät	14
5.2.2 Ulkoilureitit: kuntopolut ja -radat, luontopolut ja retkeilyreitit	14
5.2.4 Hiihtoladut.....	15
5.2.5 Matkaluistelureitit	15
5.2.6 Luistelukentät ja kaukalot	15
5.2.7 Uimarannat ja avantouintipaikat.....	15
5.3 Puuttuvat ulkoilupaikat.....	15
6 PARIKKALAN ULKOILUN KEHITTÄMISTARPEET ASUKASKYSELYN PERUSTEELLA.....	16
LIITTEET	18

JOHDANTO

Tämä asukaskysely on osa Parikkalassa elokuun alussa 2010 alkanutta Suomen ulkoilumahdollisuuksien katselmus (Sulka II) -hanketta. Suomen Latu aloitti syyskuussa 2009 valtakunnallisen Suomen ulkoilumahdollisuuksien katselmus (Sulka II) -hankkeen, jossa tavoitteena on selvittää 15 suomalaisessa kunnassa ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksien nykytila ja tulevaisuuden kehittämistarpeet. Vuosina 2009–2011 toteutettava hanke toimii 10 - vuotisseurantaselvityksenä vuosina 1998–2000 toteutetulle Sulka I -hankkeelle, jossa selvitettiin yli 400 kunnan ulkoilumahdollisuudet. Tavoitteena on levittää tieto hankkeen tuloksista ja kerätyistä hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista myös kaikille Suomen kunnille hankkeen loppupuolella. Hanketta rahoittavat Opetusministeriö ja Suomen Latu.

Parikkala toimii yhtenä hankkeen hankekunnista. Parikkalassa asukaskyselyn tuloksia käytetään osana kunnassa tehtävää Parikkalan ulkoilumahdollisuuksien nykytilan selvitystä. Yhteensä Parikkalan asukaskyselyyn vastasi 154 asukasta. Tämä on 2,6 prosenttia Parikkalan väestöstä. Parikkalassa oli vuoden 2009 lopussa 5885 asukasta.

Asukaskysely oli avoimena Parikkalan kaupungin kotisivuilla 1.9. – 1.10.2010 välisen ajan. Asukaskysely oli suunnattu kaikille yli 12-vuotiaille parikkalalaisille. Asukaskyselystä tiedotettiin aktiivisesti paikallisessa mediassa ja kunnan kotisivuilla. Lisäksi vastausten saamiseksi pyydettiin sähköpostitse paikallisia yhdistyksiä vastaamaan kyselyyn sekä tiedottamaan kyselystä jäsenistölleen. Asukaskyselyn yhteydessä myös arvottiin erilaisia ulkoiluun liittyviä tuotteita. Voittajille on ilmoitettu voitosta henkilökohtaisesti.

Asukaskyselyn avulla kartoitettiin sekä parikkalalaisten henkilökohtaisia ulkoiluun liittyviä tottumuksia että ulkoilun olosuhteisiin liittyviä tekijöitä asukkaiden kokemana. Asukkaan omaan käyttäytymiseen liittyen kartoitettiin ulkoilun määrää, heidän harrastamiaan ulkoilulajeja, ulkoilun esteitä sekä ulkoilupaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä. Olosuhteiden näkökulmasta kartoitettiin asukkaiden ulkoilupaikkojen käyttöä, ulkoilupaikkojen saavutettavuutta sekä asukkaiden arvioita ulkoiluolosuhteiden nykytilasta ja kehittämistarpeista. Asukkaat saivat myös antaa arvosanan Parikkalan ulkoiluolosuhteille. Asukaskyselyn tulosten avulla halutaan kehittää Parikkalan ulkoiluolosuhteita. Tähän raporttiin on kerätty tärkeimmät tulokset ja Parikkalan kaupungille toimitetaan koko aineisto mahdollisia jatkoanalysejä varten.

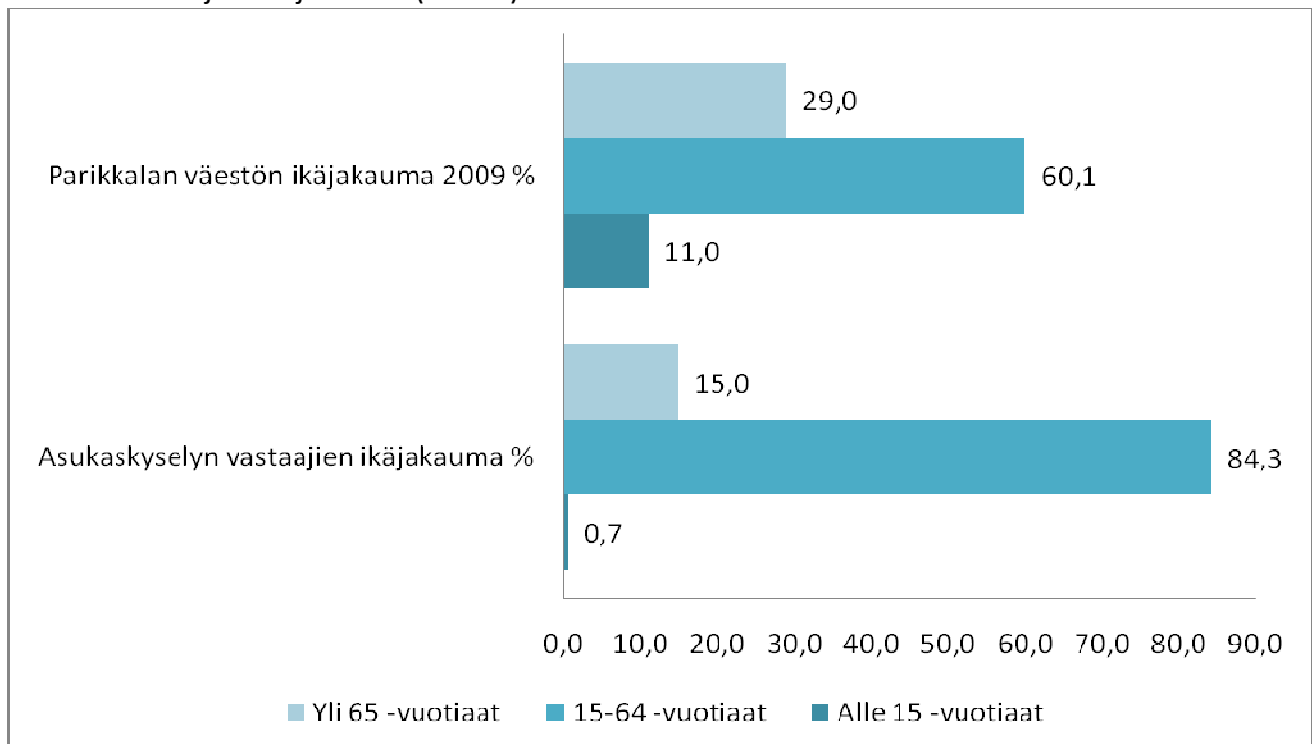
Asukaskyselyn aineisto on analysoitu Webropol- ja Excel-perustyökaluilla. Insight-työkalun avulla on etsitty riippuvuuksia aineiston eri muuttujien väliltä. Koska asukaskysely sisälsi avoimia kysymyksiä muun muassa kehittämisehdotuksista, analysoitiin aineistoa Text Mining -työkalulla, joka etsii sanaryppäistä yleisimmät sanat, luo sanapilviä tai sanakarttoja. Asukaskyselyn tulokset on analysoinut ja raportin kirjoittanut Sulka II -hankkeen projektikoordinaattori Eveliina Nygren.

1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Asukaskyselyn vastaajista 0,7 prosenttia oli alle 15 -vuotiaita, työikäisiä eli 15–64-vuotiaita oli yhteensä 84,3 prosenttia ja yhteensä 15 prosenttia vastaajista oli yli 65-vuotiaita. Parikkalan kunnassa yli 65-vuotiaiden määrä koko kunnan väestöstä on 29 prosenttia, joten tämän ryhmän vastausprosenttia (15,0) voidaan pitää hyvänä saavutuksena.

Suhteutettuna Parikkalan väestörakenteeseen korostuu vastauksissa työikäisen väestön mielipide (Kuvio 1). Tästä kertoo myös vastaajien pääasiallinen toiminta. Vastaajista noin 64 prosenttia on työelämässä joko yrittäjänä, toimihenkilönä tai työntekijänä. Opiskelijoita tai koululaisia vastaajista on 5,2 prosenttia ja työttömiä tai lomautettuja 2,6 prosenttia. Parikkalan työttömyysprosentti oli vuoden 2009 lopussa 10,7 prosenttia (Tilastokeskus 1/2009). Eläkkeellä vastaajista oli noin 26,8 prosenttia siinä missä Parikkalan väestössä eläkeikäisen väestön osuus (yli 64 -vuotiaat) oli vuoden 2009 lopulla noin 29 prosenttia. Kotitaloutta hoitavia tai äitiys/vanhempainvapaalla olevia oli noin 1,3 prosenttia vastaajista.

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma (N=153) suhteessa Parikkalan väestöön 31.12.2009.

Asukailta kysyttiin taustatietona myös heidän asumistilannettaan. Vastaajista yli puolet eli 53,3 prosenttia on kahden aikuisen lapsettomia talouksia. Lapsiperheitä on 32,5 prosenttia. Sinkkuja eli yhden aikuisen talouksia oli 10 prosenttia vastaajista. Hieman yli 3 prosenttia vastaajista kuului ryhmään muut. Tällaisia ovat muun muassa kaksi aikuista ja yli 18-vuotias lapsi/lapset tai aikuiset ja loma-aikoina vierailevat lapset. Vastaajien sukupuolta tarkasteltaessa olivat naiset miehiä enemmän edustettuina asukaskyselyssä sekä suhteutettuna Parikkalan väestöön: vastaajista noin 58,9 prosenttia oli naisia ja 41,1 prosenttia miehiä (Taulukko 1). Asukaskyselyssä kysyttiin myös vastaajan asuinpaikkaa Parikkalassa. Vastaajat jakautuvat tasaisesti Parikkalan asuinalueille, eniten vastaajia oli Kangaskylässä (26,2 %) ja seuraavaksi eniten Särkisalmella (11,0) ja keskustassa (9,0 %).

Taulukko 1. Vastaajien sukupuoli (N=151) suhteessa Parikkalan väestöön 31.12.2009.

	Vastaajien sukupuoli %	Parikkalan väestö %
Nainen	58,9	50,2
Mies	41,1	49,8

Tarkasteltaessa vastaajien yhdistysaktiivisuutta voidaan todeta, että Parikkalassa liikuntaan ei liiemmin kuulu yhdistysaktiivisuutta, koska suurin osa vastaajista ei kuulu liikuntaseuraan ja harrastaa liikuntaa itsenäisesti joko yksin (58,2 %) tai yhdessä toisten kanssa (40,5 %). Noin 10 prosenttia vastaajista kuuluu liikuntaseuraan ja liikkuu seuran harjoituksissa, 20,3 prosenttia kuuluu liikuntaseuraan ja liikkuu itsenäisesti yksin ja 19,6 prosenttia kuuluu liikuntaseuraan ja harrastaa liikuntaa itsenäisesti yhdessä toisten kanssa.

2 ULKOILUTOTTUMUKSET

2.1 Ulkoilu- ja liikunta-aktiivisuus

Toteutetussa asukaskyselyssä yhtenä osa-alueena kartoitettiin parikkalalaisten ulkoilu- ja liikunta-aktiivisuutta. Ulkoilu määriteltiin kodin pihapiirin ulkopuolella vapaa-ajalla omin lihasvoimin tapahtuvaksi vähintään 15 minuuttia kestäväksi liikkumiseksi ja oleskeluksi. UKK-instituutin terveystieteiden suositusten mukaan ihmisen tulisi harrastaa perusliikuntaa yhteensä 3-4 tuntia viikossa jaettuna kaikille viikonpäiville eli vähintään 30 minuuttia päivässä. Yleisesti ottaen ulkoilua ei välttämättä aina mielletä liikunnaksi vaikka se usein sitä onkin. Toiset ulkoilevat liikkuaan ja toiset ulkoilevat esimerkiksi luontoelämysten vuoksi tai siirtyäkseen paikasta toiseen.

Asukaskyselyn vastaajat ulkoilevat melko paljon: 26 prosenttia vastaajista ulkoilee päivittäin ja 56 prosenttia useamman kerran viikossa. Liikuntaa vastaajista harrastaa päivittäin 30 prosenttia ja useamman kerran viikossa 57 prosenttia. Vastaajissa painottuvat säännölliset ulkoilijat ja liikkujat. Tämä on odotettu tulos: säännöllisesti ulkoilupaikkoja käyttävillä on myös suurempi halu kehittää olosuhteita ja osallistua asukaskyselyyn. Kerran viikossa ulkoilee 11 prosenttia vastaajista, ja liikuntaa kerran viikossa sanoo harrastavansa 6 prosenttia vastaajista. Harvemmin kuin kerran viikossa ulkoilee noin 7 prosenttia vastaajista, ja 6,5 prosenttia vastaajista sanoo harrastavansa liikuntaa harvemmin kuin kerran viikossa. Kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan (2009–2010) ”harvemmin” tai ”ei koskaan” -liikkuvien osuus on noin 10 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä (19–65 -vuotiaat). Tämä on ryhmä, joka tulee huomioida tulevaisuuden yhdyskunta- ja liikuntasuunnittelussa. Kyselyyn vastanneista kukaan ei vastannut, ettei harrasta lainkaan mitään liikuntaa.

2.2 Ulkoilulajit

Asukkailta kysyttiin Sulka II -hankkeen asukaskyselyssä heidän eniten harrastamia ulkoilulajeja (Taulukko 2). Kaksi ehdottomasti suosituinta lajia vastaajien keskuudessa olivat kävelylenkkeily ja hiihto. Lisäksi koiran ulkoiluttaminen, pyöräily ja sauvakävely olivat jokseenkin suosittuja. Retkeily, juoksulenkkeily, jalkapallo, lasten kanssa ulkoilu ja marjastus ylsivät yli prosentin osuuteen harrastetuista ulkoilulajeista. Lisäksi nimettiin kymmenkunta muuta lajia, joiden kaikkien osuus on 0,7 prosenttia vastaajien nimeämistä lajeista.

Taulukko 2. Parikkalalaisten eniten ja toiseksi eniten harrastamat ulkoilulajit yhteensä (N=152).

	Prosenttia vastaajista %
Kävelylenkkeily	32,2
Hiihto	30,9
Koiran ulkoiluttaminen	10,5
Pyöräily	7,2
Sauvakävely	3,9
Retkeily/patikointi	2,6
Juoksulenkkeily	2,0
Jalkapallo	1,3
Lasten kanssa ulkoilu	1,3
Marjastus/sienestys	1,3

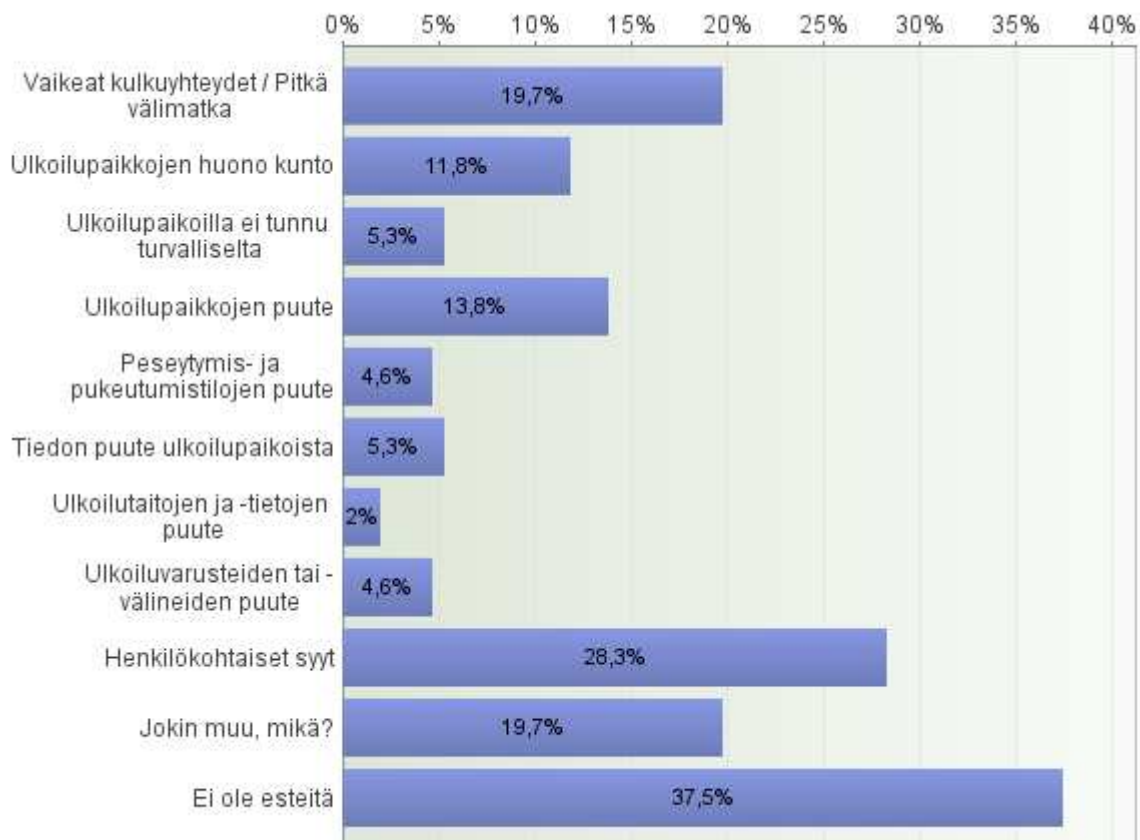
Asukkailta kysyttiin myös lajeja, joita he tulevaisuudessa haluaisivat harrastaa enemmän sekä lumiseen aikaan että sulan maan kaudella. Vastaajat nimesivät 1–3 tärkeintä lajia, joita haluaisivat harrastaa tulevaisuudessa. Lumisen ajan harrastuksista jopa 124 vastaajaa 140 vastaajasta (88,6 %) mainitsi hiihdon. Esiin nousivat myös luistelu (20 prosenttia vastaajista), kävelylenkkeily (18,6 %), lumikenkäily (15,7 %) ja retki/matkaluistelu (15,7 %). Sulan maan kaudella vastaajat haluaisivat tulevaisuudessa harrastaa enemmän pyöräilyä (52,9 prosenttia vastaajista), kävelylenkkeilyä (40,6 %) ja uintia (18,8 %).

2.3 Ulkoilua rajoittavat tekijät

Sulka II -hankkeen asukaskyselyssä asukkailta kysyttiin heidän ulkoiluun rajoittavia tekijöitä (Kuvio 2). Vastaajat saivat valita vaihtoehdoista 0–3 heidän mielestään merkittävintä tekijää. Osa vastaajista kokee, että ulkoilua rajoittavia tekijöitä ei ole (37,5 prosenttia). Noin 28 prosenttia vastaajista nimeää ulkoilua rajoittavaksi tekijäksi henkilökohtaisen syyn. Henkilökohtaisilla syillä tarkoitetaan esimerkiksi työstä johtuvaa ajanpuutetta, laiskuutta, sairautta tai esimerkiksi väsymystä.

Olosuhteisiin liittyvistä syistä eniten (noin 20 prosenttia) vastaajien ulkoilua rajoittavat vaikeat kulkuyhteydet. Toiseksi eniten ulkoilua vaikeuttavat ulkoilupaikkojen puute (noin 14 %) ja ulkoilupaikkojen huono kunto (noin 12 %). Noin 20 prosentilla vastaajista ulkoilua rajoittaa jokin muu syy. Näissä vastauksissa toistuvat kuitenkin samat syyt kuin edellä: ulkoilupaikkojen puute tai huono kunto, vaikeat kulkuyhteydet, ajan puute, terveys ja työ.

Kuvio 2. Ulkoilua rajoittavat tekijöiden prosentuaalinen jakauma (N=152).

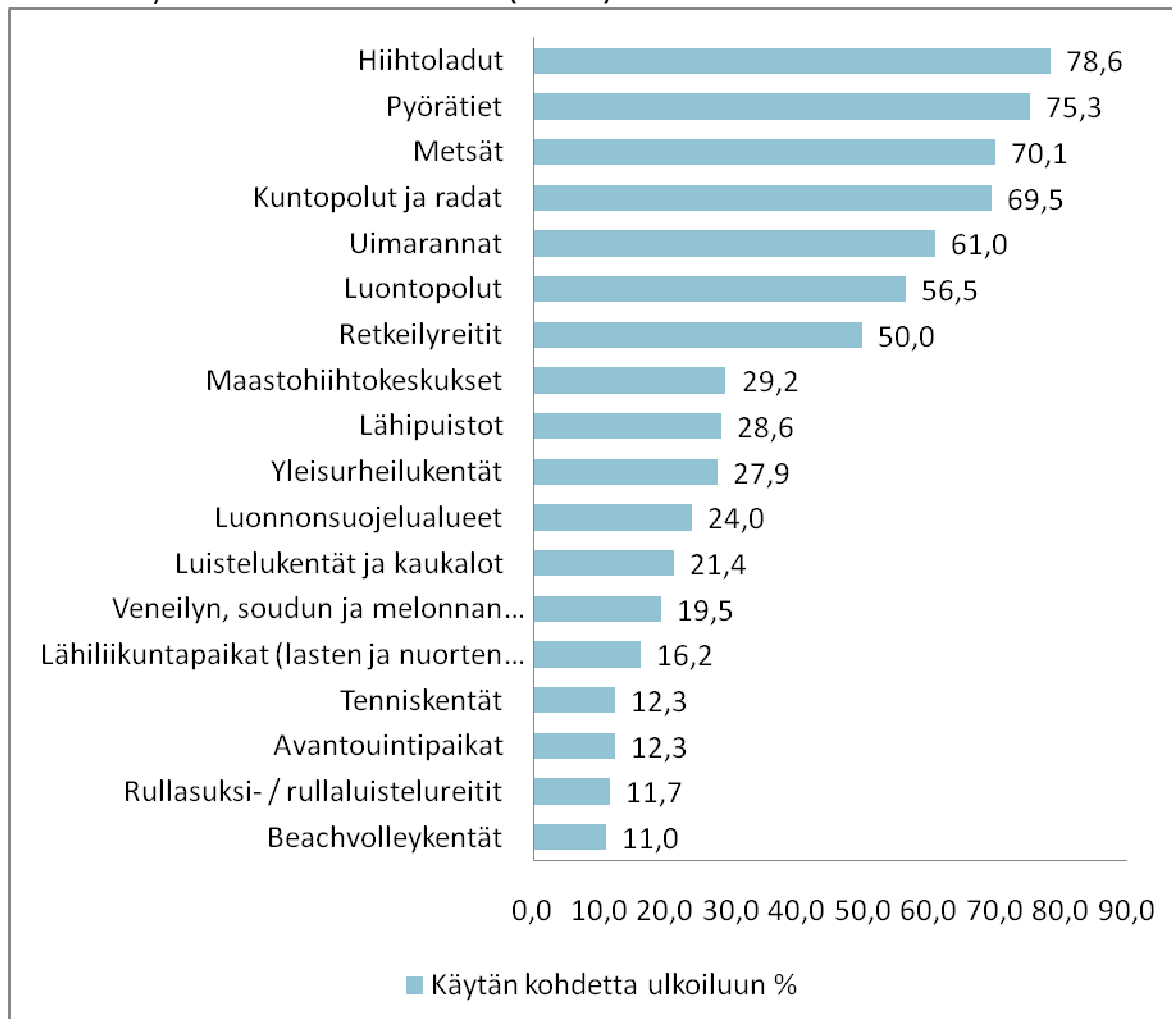
3 ULKOILUPAIKAT

Kyselyssä asukkailta kysyttiin heidän ulkoilupaikkojen käyttöönsä, ulkoilupaikan valinnan perusteena olevia tekijöitä ja ulkoilupaikan saavutettavuuteen ja sijaintiin liittyviä tekijöitä.

3.1 Ulkoilupaikkojen käyttö

Asukaskyselyssä vastaajat saivat arvioida yleisellä tasolla ulkoiluun erilaisilla ulkoilupaikoilla. Kysymys kuului: Käytätkö kohdetta ulkoiluun? 78,6 prosenttia vastaajista käyttää hiihtolatuja ulkoiluun. Pyörätiet (75,3 % vastaajista), metsät (70,1 %) sekä kuntopolut ja radat (69,5 %) ovat myös suosittuja ulkoilupaikkoja. Muita suosittuja ulkoiluun käytettyjä kohteita ovat uimarannat (61,0 %), luontopolut (56,5 %) ja retkeilyreitit (50,0 %). Muita kohteita, joita käyttää ulkoiluun yli 20 prosenttia vastaajista, olivat maastohiihtokeskukset (29,2 %), lähipuistot (28,6 %), yleisurheilukentät (27,9 %), luonnonsuojelualueet (24,0 %) sekä luistelukentät ja -kaukalot (21,4 %). Tiedot on koottu kuvioon 3.

Kuvio 3. Käytätkö kohdetta ulkoiluun? (N=154)

Asukkailta kysyttiin myös heidän eniten lumisella ja eniten sulan maan kaudella käyttämäänsä ulkoilupaikkaa. Samalla asukkaat saivat esittää kehittämisehdotuksia kyseistä ulkoilupaikkaa koskien. Yhteensä 138 vastaajaa nimesi eniten käyttämänsä ulkoilupaikan lumisella kaudella ja 133

vastaajaa sulan maan kaudella. Yhteensä kyselyssä oli 154 vastaajaa.

Kokonaisuudessaan lumisen ajan ulkoilupaikoista useat maininnat koskivat hiihtolatuja. Latuja pitäisi olla enemmän ja joka kylässä, ja niiden kuntoa tulisi parantaa muun muassa parantamalla ja leventämällä latupohjaa, madaltamalla latuprofiilia, parantamalla valaistusta ja ajamalla latupohja ja ladut ajanmukaisilla koneilla. Lisäksi toivottiin latuja jäälle sekä latujen kunnossapitoa myös muulloin kuin vain laturetkien aikaan sekä myös laavuja ja parkkipaikkoja latujen varrelle. Myös kevyen liikenteen väylät saivat mainintoja. Ne tulisi pitää talvellakin aurattuina ja hiekotettuina kävelylenkkeilyn suosion lisääntyttä.

Sulan maan kaudella suosituimmiksi kohteeksi kaiken kaikkiaan nousevat kevyen liikenteen väylät. Lisäksi kehittämistä kaipaavat uimarannat, kuntoradat ja retkeilyreitit. Ehdoton ykkönen kehityskohteena on pyörätie.

3.2 Ulkoilupaikan valinta

Asukaskyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan ulkoilupaikan valintaan vaikuttavien tekijöiden tärkeyttä asteikolla 1–4 (Taulukko 3). Tärkeimmiksi tekijöiksi ulkoilupaikan valinnassa nousivat ulkoilua rajoittavien tekijöiden suuntaisesti ulkoilupaikan hyvä kunto (Ka 1,6), ulkoilupaikan turvallisuus (Ka 1,8) sekä hyvä valaistus (Ka 1,9). Vähiten tärkeää vastaajille oli palvelujen sijainti lähellä ulkoilupaikkaa (Ka 3,7).

Taulukko 3. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat sinulle ulkoilupaikan valinnassa?

	1 Erittäin tärkeä	2 Melko tärkeä	3 Ei kovin tärkeä	4 Ei lainkaan tärkeä	Yhteensä	Ka.
Hyvä ulkoilupaikan kunto	81	62	5	3	151	1,6
Ulkoilupaikan turvallisuus	64	72	11	2	149	1,8
Hyvä valaistus	68	57	16	5	146	1,9
Hyvät opastustaulut ja viitoitukset	52	76	16	5	149	2
Maaston vaihtelevuus	43	77	27	2	149	2,1
Ulkoilupaikan esteettömyys	38	79	25	6	148	2,2
Saan tietoa ulkoilupaikan kunnosta ja sijainnista verkkosivujen kautta	42	71	27	8	148	2,2
Helppo saavutettavuus ilman autoa	44	67	32	8	151	2,3
Monipuolinen ympäristö	31	66	42	10	149	2,6
Hyvät pysäköintimahdollisuudet	27	66	43	12	148	2,6
Saan tietoa ulkoilupaikasta karttojen avulla	25	40	30	10	150	2,7
Mahdollisuus monien ulkoilulajien harrastamiseen	20	55	59	14	148	3,0
Soveltuvuus perheliikuntaan	18	62	48	21	149	3,0
Palvelut lähellä ulkoilupaikkaa	7	30	77	35	149	3,7

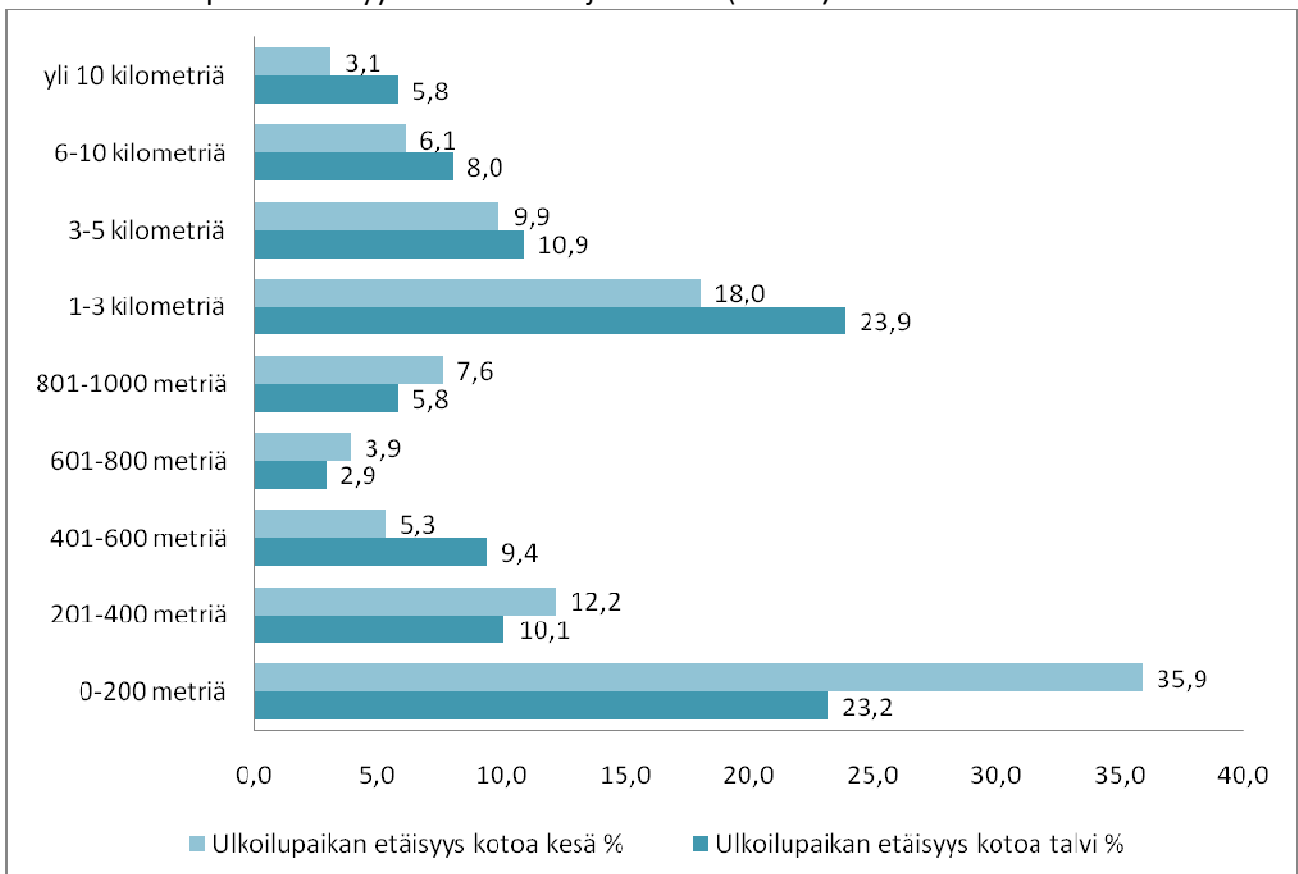
3.3 Ulkoilupaikkojen sijainti

Asukkaat arvioivat myös eniten käytettyjen ulkoilupaikkojensa etäisyyttä kotoa (Kuvio 4). Lisäksi heiltä kysyttiin kulkuvälinettä ulkoilupaikalle. Eniten käytetty ulkoilupaikka sijaitsee keskimäärin kauempana kotoa talvella kuin kesällä: 0–200 metriä kotoa sijaitsevien ulkoilupaikkojen käyttö lisääntyy kesällä.

Kesällä noin 35,9 prosenttia vastaajista sanoo ulkoilupaikan sijaitsevan 0-200 metrin päässä kotoa ja talvella noin 23,2 prosenttia. Lähiulkoilu ja -virkistysmahdollisuuksien, kuten lähimetsien, ulkoilureittien ja kevyen liikenteen väylien käyttö siis hieman lisääntyy kesällä. Kokonaisuudessaan isoa eroa ei kuitenkaan käytössä ole, koska osa pääsee talvella hiihtoladuille suhteellisen lähellä kotoa. Kesällä alle kilometrin päässä kotoa sijaitsevia paikkoja käyttää noin 84,2 prosenttia ja talvella 51,5 prosenttia vastaajista. 1–5 kilometrin päässä kotoa sijaitsevaa paikkaa käyttää kesällä noin 63,4 prosenttia vastaajista siinä missä 34,8 prosenttia vastaajista talvella.

Ulkoilupaikalle kuljettiin useammin yksityisellä moottoriajoneuvolla talvella (44,2 prosenttia) kuin kesällä (20,1 prosenttia). Talvikaudella ulkoilupaikalle kuljettiin yllättävän usein kävellen tai juosten (54,3 prosenttia). Kesällä eniten ulkoilupaikalle liikutaan kävellen tai juosten (50 prosenttia) tai pyörällä (12,3 prosenttia) edellä mainitun moottoriajoneuvon lisäksi. Talvella pyörällä kulkee eniten käytetylle ulkoilupaikalle vain yksi. Niin ikään vain yksi sanoo kulkevansa Parikkalassa talvella ulkoilupaikalle julkisella kulkuvälineellä ja yksi kesällä rullaluistimilla tai -laudalla.

Kuvio 4. Ulkoilupaikan etäisyys kotoa kesällä ja talvella. (N=154)

Asukkailta kysyttiin myös avoimena kysymyksenä mitä ulkoilupaikkoja he toivoisivat lähemmäksi

kotiaan. Vastaajat saivat merkata 0-3 ulkoilupaikkaa tärkeysjärjestyksessä. Noin 42,2 prosenttia koko kyselyn vastaajista esitti yhden toivomuksen ulkoilupaikasta lähempänä kotiaan. Eniten toivottiin kunto- ja retkeilyreittejä, latuja ja retkiluistelurataa sekä muuten lähinnä yksittäisiä kohteita.

4 PARIKKALAN ULKOILUPALVELUT

Ulkoilupalvelut ovat valikoima ennen kohteeseen lähtöä tarvittavia sähköisiä ja paperisia karttamateriaaleja, informaatiota kohteen sijainnista, laadusta, vaikeusasteesta ja muista palveluista. Samalla ulkoilupalveluja ovat itse kohteessa olevat palvelut, kuten viitoitukset, tauko- ja nuotiopaikat ja muut ohjelma- ja vuokrauspalvelut. Kyselyssä pyydettiin vastaajia arvioimaan eri ulkoilupalvelujen nykytilaa asteikoilla 1-5 (Taulukko 4). Analysointivaiheessa keskimäinen vastaus (3 Ei hyvä eikä huono) poistettiin vastauksista ja keskiarvot laskettiin uudelleen. Niinpä ulkoilupalvelujen keskiarvosanat sijoittuvat asteikoille 1-4.

Parhaan arvosanan saivat opastustaulut ja -viitat (Ka 2,19) ja kunnan sähköiset ja paperiset ulkoilukarttamateriaalit (Ka 2,33). Ruoanlaitto-, tauko- ja yöpymispaikat saivat arvosanan 2,36. Eniten kehittämistarvetta vaikuttaisi olevan Parikkalassa välineiden vuokraus- ja huoltopalveluissa (Ka 3,07) sekä yrittäjien tuottamissa palveluissa (Ka 2,63). Kokonaisuudessaan suhteutettuna ulkoilupaikkojen arvosanoihin on ulkoiluolosuhteisiin liittyvissä palveluissa enemmän kehittämistä kuin liikuntapaikoissa.

Asukkaat saivat esittää myös kehittämissuhteita kunnan ulkoilupalveluja koskien. Vastaajat jättivät yhteensä 45 kehittämissuhteesta eli noin 29,2 prosenttia kaikista vastaajista jätti kehittämissuhteen Parikkalan ulkoilupalveluja koskien. Kaikki kehittämissuhteet eivät koskeneet ainoastaan palveluja vaan toiveita esitetään myös konkreettisiin ulkoilupaikkoihin liittyen. Palveluita koskien kehittämissuhteissa korostuu ulkoilupaikoista ja -palveluista tiedottaminen muun muassa kunnan kotisivuilla sekä viitoituksiin panostaminen.

Parikkalassa tietoa kohteista tuotetaan kunnan kotisivujen ja kunnan ulkoilukartan avulla. Liikuntatoimen kotisivuilta löytyy listaus kunnan liikuntapaikkojen valikoimasta. Tiedot ovat asukkaan näkökulmasta monen pitkän polun päässä lähdeettäessä kunnan kotisivuilta. Yksi kehityssuhteus koski linkkien parempaa loogisuutta ja löydettävyyttä sivuilta. Asukaskyselyn mukaan informaatiota kaikkien liikuntapaikkojen valikoimasta voidaan vielä kehittää. Sulka II -projektin myötä kunnan kotisivuille on tulossa uusi kattava listaus Parikkalan ulkoliikuntapaikoista. Karttamateriaaleja löytyy sähköisenä mutta esitteet kohteista vaativat päivittämistä. Netti -Latujen ajosta asukkaat saavat talvella lähes reaaliaikaista tietoa latujen kunnosta. Viitoituksia on kehitetty tasaisesti ja parhaillaan menossa onkin priorisointikartoitus viittojen tarpeen selvittämiseksi.

Taulukko 4. Ulkoiluolosuhteisiin liittyvien palvelujen arvosanat.

	1 Erittäin hyvä	2 Hyvä	3 Huono	4 Erittäin huono	Yhteensä	ka.
Opastustaulut ja viitat	2	76	21	0	99	2,19
Kunnan sähköiset ja paperiset ulkoilukarttamateriaalit	3	55	25	3	86	2,33
Ruoanlaitto-, tauko- ja yöpymispaikat	1	56	24	4	85	2,36
Esitteet ja tiedotteet internetin, lehtien, radion ja television kautta	3	32	31	6	72	2,56
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	2	29	39	5	75	2,63
Välineiden vuokraus- ja huoltopalvelut	0	10	56	16	82	3,07

5 ULKOILUPAIKKOJEN ARVOSANA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

5.1 Ulkoilupaikkojen arvosana

Asukaskyselyssä asukkaat saivat antaa arvosanan Parikkalan ulkoiluolosuhteille. Vastaajat arvioivat kysymyksessä tyytyväisyyttään kutakin ulkoiluolosuhteiden kokonaisuutta kohtaan asteikolla 1 erittäin tyytyväinen, 2 tyytyväinen, 3 tyytymätön, 4 erittäin tyytymätön (Taulukko 5). Analysointivaiheessa vastauksista poistettiin keskimäinen Ei tyytyväinen eikä tyytymätön - vastausvaihtoehto.

Parhaimman arvosanan saivat ulkokentät (Ka 1,8) ja luontopolut (Ka 1,9). Myös kuntoreitteihin, retkeilyreitteihin ja uimarantoihin ollaan tyytyväisiä (Ka 2). Huonoimman arvosanan saivat pyörätiet/kevyen liikenteen väylät (Ka 2,2). Kokonaisuudessaan kuitenkin asukaskyselyn vastaajat ovat melko tyytyväisiä Parikkalan ulkoilupaikkoihin.

Taulukko 5. Parikkalan ulkoilupaikkojen arvosana kokonaisuudessaan.

	1 erittäin tyytyväinen	2 tyytyväinen	3 tyytymätön	4 erittäin tyytymätön	Yhteensä	ka.
Ulkokentät	24	58	6	2	90	1,8
Luontopolut	19	74	6	0	99	1,9
Kuntoreitit	14	71	9	0	94	2
Retkeilyreitit	13	66	7	1	87	2
Uimarannat	22	64	16	4	106	2
Lähiliikuntapaikat	13	54	10	3	80	2
Hiihtoladut	25	60	19	6	110	2,1
Puistot	11	57	14	2	84	2,1
Pyörätiet/kevyen liikenteen väylät	14	80	24	8	126	2,2

5.2 Kohdekohtaiset kehittämistarpeet ja -ehdotukset

Parikkalan ulkoilupaikkojen kokonaisarvosanan rinnalla asukaskyselyssä kysyttiin kehittämisehdotuksia Parikkalan ulkoilupaikkoja koskien sekä yleisellä tasolla että tarkemmin asukkaan eniten kesällä ja talvella käyttämän ulkoilupaikan yhteydessä. Seuraavassa on nostettu esiin ne kohteet, jotka asukaskyselyssä näyttäytyvät kehittämistä vaativina. Selvää on, että ulkoilupaikkojen kehittämisehdotusten määrä on suhteessa niiden käyttöön: hiihtolatuja ja kevyen liikenteen väyliä käytetään paljon ja tämän vuoksi niitä halutaan myös kehittää. Tarkasteluun on nostettu myös keskiarvoltaan isoja mutta pienemmän ryhmän mielestä kehittämistä vaativia ulkoilupaikkoja, esimerkiksi avantouintipaikat ja pyörätuolireitit. Kohteita on tarkasteltu kohteiden saamien kehittämistarpe -kirjausten sekä kohteen saaman keskiarvon (1 nykytila hyvä, 2 jonkin verran kehittämistarvetta, 3 paljon kehittämistarvetta) näkökulmasta. Lisäksi asukkaat saivat jättää kirjallisia kehittämisehdotuksia eri ulkoilualueita koskien. Vastaajista kaikkiaan 58 kirjasi kehittämisehdotuksina reittejä, polkuja, ratoja, hiihtolatuja ja kevyenliikenteen väyliä, etenkin valaistuja latuja ja pyöräteitä toivottiin paljon. 35 vastaajaa kirjasi kehittämisehdotuksia ulkoilu- ja

virkestyspaikkoja ja 21 ulkokenttiä ja lähiliikuntapaikkoja koskien.

Enimmillään yksittäinen kohde sai (1 nykytila hyvä/2 jonkin verran kehittämistarvetta/3 paljon kehittämistarvetta) kirjauksia noin 88 prosentilta kaikista vastaajista (hiihtoladut) ja vähimmillään noin 13 prosentilta (BMX- sekä rullalautailu- ja rullaluistelupuistot). Eniten kehittämistarvetta on matkaluistelualueilla (ka. 2,8). (Taulukko 6.) Tiedetyt kohteet nousevat kehittämistarpeeltaan esiin ja toisiin ollaan tyytyväisiä tai vaihtoehtoisesti käytön näkökulmasta niiden kehittämistarve koskee pienempää ryhmää ihmisiä. Kokonaisuudessaan ulkoilupaikkojen kokonaisarvosanojen mukaisesti ulkoilupaikkoihin ollaan kohtuullisen tyytyväisiä. (Liite 1.)

5.2.1 Pyörätiet ja kevyen liikenteen väylät

Pyöräteiden ja kevyen liikenteen väylien aktiivinen käyttö heijastuu myös asukaskyselyn ulkoilupaikkojen kuntoon liittyviin tuloksiin. Vastaajista noin 31,2 prosenttia sanoo Parikkalan pyöräteiden nykytilan olevan hyvä, noin 39,6 prosenttia näkee niillä jonkin verran kehittämistarvetta ja noin 16,9 prosenttia on sitä mieltä, että pyöräteillä on paljon kehittämistarvetta. Pyöräteiden kehittämiselle siis on tarvetta, varsinkin kun muistetaan niiden saama huonoin kokonaisarvosana suhteessa muihin Parikkalan ulkoilupaikkoihin. Muistattaessa, että noin 75,3 prosenttia vastaajista sanoi käyttävänsä pyöräteitä ulkoiluun, voidaan todeta panostuksen niihin myös kannattavan.

Varsinaisia kehittämisehdotuksia tarkasteltaessa kohdistuvat ne eniten kevyen liikenteen väylien verkoston kehittämiseen: väyliä saisi olla enemmän. Nykyiset väylät ovat kauniita ja ympärivuotisia ratkaisuja. Myös kevyen liikenteen välillä harrastettavat rullasuksi- ja rullaluistelualueet saivat mainintoja: 31,8 prosenttia kaikista vastaajista sanoi niillä olevan jonkin verran tai paljon kehittämistarvetta. Kehittämisehdotuksissa sama asia nousee pinnoitteiden yhteydessä esiin. Tarvetta vaikuttaisi olevan ennen kaikkea rullaluisteluun ja rullasuksihihtoon kunnan puolesta soveltuvalla reiteillä, joka on pinnaltaan hyvässä kunnossa.

5.2.2 Ulkoilureitit: kuntopolut ja -radat, luontopolut ja retkeilyreitit

Kokonaisuudessaan Parikkalan erilaiset reitit lukuun ottamatta pyörätietä vaativat asukkaiden mielestä jonkin verran kehittämistä. Kuntopoluille ja -radoille kirjasi kehittämistarvetta yhteensä 48 prosenttia vastaajista kehittämistarpeen keskiarvon ollessa 1,7 (jonkin verran kehittämistarvetta). Luontopoluille kehittämistarve-merkintöjä tuli 40 prosentilta vastaajista keskiarvon ollessa 1,7 (jonkin verran kehittämistarvetta). Retkeilyreiteille kehittämistarvetta merkittiin 43 prosenttia vastaajista kehittämistarpeen keskiarvon ollessa 1,8. Retkeilyreitillä tarkoitetaan viitoitettuja, pidempiaikaiseen retkeilyyn tarkoitettuja reittejä. Reitin tulisi olla vähintään yhden päivämatkan eli 10 km pituinen.

5.2.3 Muut kesäkauden kehitettävät reitit

Parikkalassa esteetöntä luontoliikuntaa voi harrastaa?????? jossa on esteetön reitti laavulle.?????Asukaskyselyn vastaajista noin 20 prosenttia sanoi pyörätuolireiteillä olevan kehittämistarvetta. Tämä ei ole iso osuus vastaajista, mutta vastausten keskiarvo (Ka 2,3) viittaa kuitenkin jonkinlaiseen kehittämistarpeeseen. Tällä hetkellä keskustan Rantapuistossa on täysin

esteetön ulkoilumahdollisuus rantaan ja ruuanlaittopaikalle.

5.2.4 Hiihtoladut

Hiihtoladuille kirjasi kehittämistarvetta 58 prosenttia vastaajista kehittämistarpeen keskiarvon ollessa 1,8 (jonkin verran kehittämistarvetta). Hiihtolajien kehittämistarve-ehdotuksissa korostuvat lajien kunnossapitoon liittyvät toiveet: lajien kunnossapitoa toivotaan useammin. Parikkalan alueen

hiihtolajien määrä on hyvä ja lajiverkostoa on kehitetty. Reittien pohjustuksessa ja kunnossa on kuitenkin parantamistarpeita. Lajia tulisi myös leventää, tasoittaa ja lajiprofiileja loiventaa.

5.2.5 Matkaluistelureitit

Asukaskyselyssä vastaajista noin 34 prosenttia oli sitä mieltä, että matkaluistelureitillä on kehittämistarvetta. Kehittämistarpeen keski-arvo nousi lähes täyteen kolmeen [(2,8) paljon kehittämistarvetta]. Tarkasteltaessa kehittämissuhteita kehittäminen liittyy nimenomaan toiveeseen reitin vuosittaisesta olemassaolosta. Talvella 2008–2009 kohdetta kokeiltiin Parikkalassa, mutta talvi 2009–2010 oli lähes kaikissa kunnissa niin luminen, että vesi nousi jään ja lumen väliin tehden kohteen turvattomaksi.

5.2.6 Luistelukentät ja kaukalot

Asukaskyselyssä vastaajista 17,5 prosenttia näki Parikkalan luistelukenttien ja -kaukalojen vaativan kehittämistä. Kohteen keskiarvo on 1,6, ja myös asukaskyselyn avoimissa vastauksissa toivotaan jonkin verran luistelukenttien kehittämistä. Luistelukenttien ylläpitoa on vähennetty Parikkalassa, koska ylläpidon resurssit ovat pienentyneet.

5.2.7 Uimarannat ja avantouintipaikat

Uimarannoille merkitsi kehittämistarvetta yhteensä lähes 47 prosenttia vastaajista. Yleinen siisteys sai eniten kehittämissuhteita uimarantojen ja -paikkojen suhteen. Uimarantoja, jotka ovat terveydensuojelulain mukaisia valvontakohteita, on Parikkalassa 13 kappaletta. Avantouintipaikkoja on vastaajien mielestä liian vähän, joten niiden määrää sekä myös olemassa olevien paikkojen käyttömahdollisuutta on lisättävä.

5.3 Puuttuvat ulkoilupaikat

Asukkailta tiedusteltiin myös, puuttuuko Parikkalasta jokin tärkeä ulkoilupaikka, joka vaikeuttaa ulkoilun harrastamista. Vastaajat saivat merkitä 0-3 ulkoilupaikkaa tärkeysjärjestyksessä. Yhteensä 49 eli vain noin 31,8 prosenttia vastaajista vastasi kysymykseen. Vastaajat siis kokevat Parikkalassa olevan tarpeellinen määrä ja valikoima ulkoilukohteita. Kokonaisuudessaan näistä vastauksista ei myöskään nouse montaa täysin uutta ulkoilupaikkaa vaan vastaukset keskittyvät nykyisten ulkoilupaikkojen kehittämiseen. Eniten toivotaan matkaluistelurataa ja laskettelurinnettä.

6 PARIKKALAN ULKOILUN KEHITTÄMISTARPEET ASUKASKYSELYN PERUSTEELLA

Hyvän ulkoilu- ja liikuntakunnan tulee tarjota helposti saavutettavia lähivirkistys- ja leikkimahdollisuuksia lapsiperheille, monipuolisia ja vaihtelevia ulkoilupaikkoja nuorille ja aikuisille sekä matalan kynnyksen esteettömiä ulkoilupaikkoja ikääntyville. Parikkalan kunta tarjoaa monipuolisia ulkoilumahdollisuuksia kaikenikäisille kuntalaisille. Parikkalan suhteellisen runsas valikoima kuntopolkuja, -ratoja, hiihtolatuja ja retkeilyreittejä tarjoaa mahdollisuuksia niin talvisin hiihtäjille kuin kesäisin kuntoilijoille ja retkeilijöille. Toisaalta esteettömyyttä voitaisiin parantaa, ja kuntaan olisi saatava enemmän lähiliikuntapaikkoja.

Parikkalan ulkoilumahdollisuuksien kehitys on ollut positiivista viimeisen kymmenen vuoden aikana. Parikkalan kunta on laatinut myös ensimmäisen liikuntastrategiansa vuosille 2009–2011. Strategian yhtenä päätavoitteena on luoda paremmat mahdollisuudet liikunnan harrastamiseen koko kunnan alueella. Viimeisen kymmenen vuoden aikana on kehitetty ulkoilureittejä: Ensimmäinen reittiprojekti alkoi 1990-luvun lopussa ja toinen 2000-luvulla. Sulka II -hankkeen asukaskyselyn tulosten perusteella Parikkalassa ulkoilupaikkoja onkin nykyisellään saatavilla monipuolisesti ja riittävästi. Kehittämisessä tulisikin keskittyä pääasiassa olemassa oleviin kohteisiin. Suurimmat haasteet ulkoiluolosuhteissa liittyvät hyvien ulkoiluolosuhteiden saatavuuteen koko kunnan alueella sekä olemassa olevien mahdollisuuksien kunnossapitoon. Myös tiedottaminen vaatii terävöittämistä.

Erilaisten ulkoilureittien, luontopolkujen ja retkeilyreittien osalta vaikuttaisi, että kehittämisessä tulee keskittyä ratojen parempaan kunnossapitoon ja varsinkin tiedottamiseen sekä kunnan kotisivuilla että ulkoilukartan muodossa. Kokonaisuudessaan tarkasteltaessa Parikkalan ulkoilureittien ja kuntoratojen valikoimaa se on monipuolinen ja viitoituksia yhtenäistämällä ja varsinkin luontopolkujen valikoiman tiedottamista parantamalla sen käyttöastetta voidaan vielä parantaa. Yksittäisistä kohteista esiin nousevat myös esteetön ulkoilureitti ja matkaluistelureitti sekä luistelukentät.

Pyörätie- ja kevyen liikenteen väylien verkoston kehittämiseen tulee Parikkalassa kiinnittää tulevaisuudessa eristyistä huomiota, etenkin väylien määrän kehittämiseen. Pienessä kunnassa on nyt kohtuullinen määrä hyväkuntoisia ja kauniita kevyen liikenteen väyliä, mutta niitä voisi olla vielä lisää, sillä reitit toimivat merkittävänä ulkoilupaikkana ja ovat myös monen kuntalaisen kehitystoiveena. Määrää pitäisi kehittää niin, että kevyen liikenteen ja pyöräteiden verkosto olisi yhtenäinen.

Parikkalasta löytyy jo nykyisellään esteettömään luontoliikuntaan soveltuvia kohteita. Vaikuttaisikin, että tarvetta on niiden tuotteistamiselle ja tiedottamiselle tästä näkökulmasta. Myös matkaluistelureitti on edelleen haluttu ulkoliikuntapaikka ja sen toivotaan toteutuvan Parikkalassa ensi talvena. **Luistelukenttien osalta kunta on joutunut resurssisyistä vähentämään kenttien ylläpitoa. Totta?**

Asukaskyselyn lopuksi asukkaat saivat nimetä ulkoilupaikkaan tai -palveluun liittyviä asioita, joissa Parikkala on vastaajan mielestä onnistunut. Vastaajien mielestä kunta on onnistunut hyvin monessa asiassa. Kunnassa on monipuolinen valikoima ulkoilupaikkoja ja Parikkalan alueen

ulkoilureittiverkosto on kattava, ja latujen kunnossapito on ollut onnistunutta. Erityistä kiitosta keräsi myös Harjulinnan kenttä. Kehittämistä jatketaan Parikkalassa edelleen. Tämän asukaskyselyn tulokset tulevat osaksi laajempaa selvitystä Parikkalan ulkoiluolosuhteiden nykytilasta, viimeisen 10 vuoden aikana tapahtuneista muutoksista ja tulevaisuuden ennusteista. Selvitys julkaistaan alkukesästä 2011.

LIITTEET

Liite 1. Ulkoilu- ja vapaa-ajan paikkojen kehittämistarve vastausten määrän mukaan.

	1 Nykytila hyvä	2 Jonkin verran kehittämistarvetta	3 Paljon kehittämistarvetta	Yhteensä	ka.
Metsät	81	13	5	99	1,2
Yleisurheilukentät	51	17	4	72	1,4
Luonnonsuojelualueet	32	17	3	52	1,4
Beachvolleykentät	24	14	3	41	1,5
Pesäpallokentät	28	9	6	43	1,5
Tenniskentät	27	18	4	49	1,5
Lentopallokentät	18	9	4	31	1,6
Palloilukentät (eri kokoiset hiekka- ja nurmikentät)	21	13	5	39	1,6
Suunnistusalueet	17	13	4	34	1,6
Luistelukentät ja -kaukalot	32	17	10	59	1,6
Kuntopolut ja -radat	52	63	11	126	1,7
Luontopolut	43	53	10	106	1,7
Veneilyreitit	19	14	8	41	1,7
Retkeilyreitit	36	52	14	102	1,8
Hiihtoladut	46	71	19	136	1,8
Lähiliikuntapaikat	16	21	7	44	1,8
Lähipuistot	25	22	14	61	1,8
Uimarannat	37	55	17	109	1,8
Pyärätiet	48	61	26	135	1,8
Leiri- ja retkeilykeskukset	15	15	10	40	1,9
Melontareitit	16	14	14	44	2
Maastohiihtokeskukset	18	30	15	63	2
Koripallokentät	7	10	8	25	2
Veneilyn, soudun ja melonnan rantautumispaikat	13	19	18	50	2,1
Maastopyöräilyreitit	10	16	17	43	2,2
Ratsastusreitit	9	11	16	36	2,2
Tekojäät	8	4	16	28	2,3
Pyörätuolireitit	6	14	17	37	2,3
Avantouintipaikat	6	14	20	40	2,4
Rullasuksi ja -luistelureitit	6	22	27	55	2,4
BMX- ,rullalautailu- ja rullaluistelupaikat	4	3	13	20	2,5
Golfkentät	5	1	16	22	2,5
Ulkokiipeilypaikat	4	2	15	21	2,5
Laskettelurinteet ja rinnehiihtokeskukset	5	3	19	27	2,5
Fresbeegolfradat	4	2	17	23	2,6
Matkaluistelureitit/luonnonjääradat	5	4	49	58	2,8